Algemene Rekenkamer

BEZORGEN

Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070-342 43 44
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 5 november 2014

BETREFT Aandachtspunten bij de begroting 2015 van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Geachte mevrouw Van Miltenburg,

Met deze brief ontvangt u enkele aandachtspunten van de Algemene Rekenkamer bij de begroting 2015 van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).[1] Een goede verantwoording begint bij een goede begroting. Het is van belang inzicht te hebben in hoe het kabinet uw Kamer informeert over bezuinigingen of intensiveringen en de bijbehorende maatregel(en) en effecten. Deze brief kan uw Kamer derhalve gebruiken bij de voorbereiding op de begrotingsbehandeling.

In deze brief gaan we in op de volgende onderwerpen:

1. Transparantie van de begroting.
2. Ontwikkelingen Financieel beeld zorg (FBZ).
3. Decentralisatie van de jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning.
4. Zorgfraude.
5. Jaarrekeningen ziekenhuizen en sector geestelijke gezondheidszorg.
6. Open data.
7. Opvolging aanbevelingen Algemene Rekenkamer.

[1] Wij baseren ons op de begroting zoals deze op Prinsjesdag aan de Tweede Kamer is aangeboden (Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 34 000 XVI, nr. 1).

200 ▶ 1814 - 2014

UW KENMERK
ONS KENMERK 13006865 R
BIJLAGEN 10

Zorguitgaven: één na grootste uitgavenpost binnen totale rijksuitgaven
De begroting 2015 van het ministerie van VWS omvat € 14,5 miljard euro aan uitgaven en € 82,6 miljoen euro aan ontvangsten. In het Financieel Beeld Zorg (FBZ) staan de ontwikkelingen van het Budgettair Kader Zorg (BKZ) centraal. In 2015 is in het BKZ € 71,3 miljard euro aan uitgaven en € 4,9 miljard euro aan ontvangsten begroot. De uitgaven in het BKZ van VWS zijn in 2015 de één na grootse uitgavenpost binnen de totale rijksuitgaven[2] (28 procent).

In onderstaand figuur hebben we de begrotingsgefinancierde uitgaven van het Ministerie van VWS in kaart gebracht. Voor zover de onderwerpen uit deze brief betrekking hebben op een begrotingsartikel hebben wij dit in deze figuur opgenomen. De overige onderwerpen raken de begroting 'in enge zin' niet maar hebben betrekking op het BKZ of zijn relevant omdat ze binnen de reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister van VWS vallen.

Uitgaven

Artikelen begroting 2015		Begrote bedragen x €1000	Komt aan bod in
1	Volksgezondheid	642.082	
2	Curatieve zorg	4.660.890	§ 1
3	Maatschappelijke ondersteuning en Langdurige zorg	3.578.197	§ 3
4	Zorgbreed beleid	779.740	§ 4
5	Jeugd	209.109	§ 3
6	Sport en bewegen	126.606	
7	Oorlogsgetroffenen en Herinneringen Tweede Wereldoorlog	309.002	
8	Tegemoetkoming Specifieke kosten	4.068.504	
9	Algemeen	28.144	
10	Apparaatsuitgaven	230.232	
11	Nominaal en onvoorzien	-46.640	
Totaal		14.585.866	

1 Transparantie van de begroting

De begroting 2015 staat in het teken van de hervorming langdurige zorg en de decentralisaties van de jeugdzorg en de maatschappelijke ondersteuning. Dit leidt tot overhevelingen van middelen en bevoegdheden van het Rijk naar gemeenten en soms tot wijzigingen in wettelijke regimes. In het navolgende figuur zijn de overhevelingen tussen de wettelijke regimes in beeld gebracht. Wij zijn voor deze wijzigingen nagegaan hoe deze in de begroting 2015 zijn verwerkt. Dat brengt ons bij de volgende aandachtspunten.

[2] Miljoenennota 2015 (Tweede Kamer Vergaderjaar 2014-2015, 34 000 nr. 1).

Financiële verschuivingen in de zorg
Bedragen in miljoenen euro's

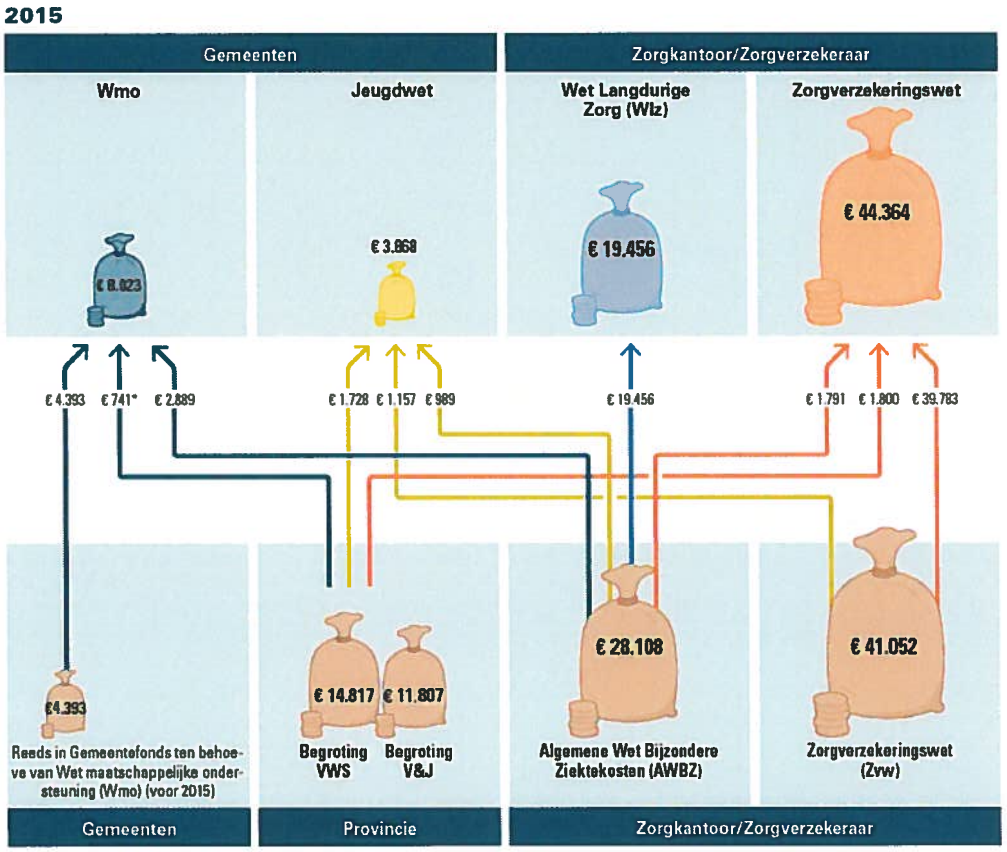

*€ 288 mln begrotingsgeld en € 455 mln premiegeld (BKZ)
Bronnen: begrotingen VWS en VenJ en brief van VWS 29 mei 2014 (TK 31 839, nr. 384)

Budgetten Jeugdwet en Wmo niet eenduidig in begrotingen VWS en Gemeentefonds opgenomen.

Wij hebben op 13 mei jl. ons onderzoek "*Macrobudgetten Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning. Toets op de berekening.*" gepubliceerd.

In paragraaf 3 van deze brief zullen we nader ingaan op hoe het macrobudget Jeugdwet zich na mei 2014 heeft ontwikkeld. Wij zijn in de begrotingen 2015 van VWS en het Gemeentefonds nagegaan hoe de decentralisatie van deze macrobudgetten hierin zijn verwerkt. Wij constateren dat de bedragen uit de begroting Gemeentefonds 2015 niet één op één aansluiten op de begroting VWS 2015.

We gaan hieronder in op de verschillen tussen deze begrotingen.

Bedragen voor 2015 x € miljoen

	Wmo 2015	Jeugdwet
Begroting VWS 2015	3.660	2.131
Begroting Gemeentefonds 2015	3.524	3.868

Wmo2015

- In de begroting van VWS heeft het ministerie € 3.660 miljoen opgenomen. Dit bedrag bevat ook het budget voor de thuishulptoeslag van € 115 miljoen. Dit budget maakt geen onderdeel uit van het macrobudget Wmo2015. Voor de Wmo2015 resteert dan € 3.545 miljoen. Dit is echter niet het totale budget Wmo2015. Dat is namelijk € 3.630 miljoen. Dit bedrag is gelijk aan de genoemde € 3.545 plus € 70 miljoen voor mantelzorg plus € 15 miljoen voor de VNG voor uitvoeringstaken (niet in het gemeentefonds).
- In de begroting van het Gemeentefonds is voor de Wmo2015 een bedrag van € 3.524 miljoen opgenomen. Dit is het totale budget van de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Wmo2015. Dit bedrag betreft het totale macrobudget (€ 3.630 miljoen) verminderd met de middelen voor nieuwe taken die worden toegevoegd aan de bestaande decentralisatie-uitkeringen vrouwenopvang en maatschappelijke opvang (€ 92 miljoen) en de middelen voor de VNG (€ 15 miljoen).

Jeugdwet

- Voor de Jeugdwet zijn in de begroting van VWS alleen de deelbudgetten opgenomen die in het BKZ zitten (€ 2.131,5 miljoen). Het gaat om middelen die oorspronkelijk uit de AWBZ en Zorgverzekeringswet (Zvw) afkomstig zijn. Het deel van het macrobudget Jeugd dat vorig jaar nog op de begroting van het ministerie stond (€ 1.367 miljoen[3]) staat er dit jaar vanzelfsprekend niet meer op. Bij het beleidsartikel 5 Jeugd in de begroting wordt wel melding gemaakt van de overheveling van het begrotingsgeld, maar een één op één aansluiting met de brief uit mei is niet opgenomen. Dit komt onder meer doordat de oorspronkelijke doeluitkering ook bedragen bevat die niet overgeheveld worden. Bijvoorbeeld een technische overboeking in het kader van de kinderbijslagwet[4].

[3] Bijlage bij VWS en VenJ (2014). *Financiële duidelijkheid voor gemeenten op de macrobudgetten van de Jeugdwet en Wmo 2015.* Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 31 839, nr. 384.

[4] Algemene Rekenkamer (2013). *Budget decentralisatie jeugdzorg. Toets op de berekening*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 31 839, nr. 293. Den Haag: Sdu.

- In de begroting van het Gemeentefonds is het volledige budget Jeugdwet opgenomen inclusief de deelbudgetten die afkomstig zijn van de begrotingen van VWS en van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ).

De verantwoording over de gedecentraliseerde budgetten voor de Jeugdwet en de Wmo2015 zal in de toekomst op meerdere plekken gebeuren:

- Het college van burgemeester en wethouders legt verantwoording af aan de gemeenteraad over het gedecentraliseerde beleid en budget.
- Het budget staat niet meer op de begroting van VWS, waardoor de minister van VWS zich over dat budget niet hoeft te verantwoorden naar het parlement. Omdat de Wmo2015 en een groot deel van de Jeugdwet onder het budgettair kader zorg vallen, zal de minister van VWS wel in de bijlage bij de begroting over het budgettair kader zorg blijven rapporteren over de hoogte van de gedecentraliseerde budgetten die worden overgeheveld naar de integratie-uitkering sociaal domein.
- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zal in de begroting van het Gemeentefonds rapporteren over de gehele integratie-uitkering sociaal domein.

Wij dringen er op aan dat in de toekomst de informatie over het BKZ in de begrotingen en jaarverslagen van het Ministerie van VWS aansluit op de begrotingen en jaarverslagen van het Gemeentefonds of dat in de toelichting bij beide begrotingen wordt toegelicht waarom geen goede aansluiting mogelijk is.

Nieuwe rijksbijdrage hervorming langdurige zorg

De invoering van de nieuwe rijksbijdrage hervorming langdurige zorg roept vragen op die wij eerder gesteld hebben[5]. Bij beleidsartikel 2 Curatieve zorg van de begroting introduceert de minister een nieuwe, tijdelijke rijksbijdrage hervorming langdurige zorg. Deze rijksbijdrage is bedoeld om de verwachte premie-effecten op de Zvw te dempen die zich voordoen na de overhevelingen van de AWBZ naar de Zvw. Tegenover een daling van de AWBZ premie (vanaf 1 januari 2015 de premie voor de Wet langdurige zorg (Wlz)) verwacht de minister een stijging van de Zvw premie. Tussen 2015 en 2019 worden de premiegevolgen verzacht door een tijdelijke aanvullende rijksbijdrage aan het Zorgverzekeringsfonds (Zvf). De rijksbijdrage bedraagt in 2015 € 1,8 miljard en zal in stappen worden afgebouwd naar nul in 2019[6]. Een permanente rijksbijdrage zou in strijd zijn met het

[5] Algemene Rekenkamer (2013). *Modernisering van de Comptabiliteitswet*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 670, nr. 2. Den Haag: Sdu. Factsheet 3. Premie-gefinancierde sectoren: zorg en sociale zekerheid en Arbeidsmarkt.

[6] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 30 597, nr. 424.

uitgangspunt van de Zvw dat de premies lastendekkend moeten zijn. Ook de invoering van deze tijdelijke rijksbijdrage aan het Zvf vergt een wijziging van de Zvw. In het wetsvoorstel Wmo2015 is een artikel opgenomen waarin deze wetswijziging van de Zvw wordt geregeld.

Wij willen uw aandacht vragen voor het feit dat deze rijksbijdrage aan het Zvf een integrale afweging tussen enerzijds de heffing van premies (bestemmingsheffing) en anderzijds de heffing van belastingen (algemene middelen) voor uw Kamer belemmert. De informatiewaarde van de begroting zou toenemen als er een relatie kan worden gelegd tussen de (benodigde) inkomsten en uitgaven.

2 Ontwikkelingen Financieel beeld zorg

Groei zorguitgaven neemt na 2015 weer toe

De voorlopige realisatiecijfers in het FBZ 2015 laten een 'nul-groei' van de netto-uitgaven in 2015 zien. Gezien de verwachte toename van de groei tot 4,6 procent in 2019 blijft financiële houdbaarheid een belangrijk aandachtspunt.

Groei netto BKZ uitgaven 2006-2019

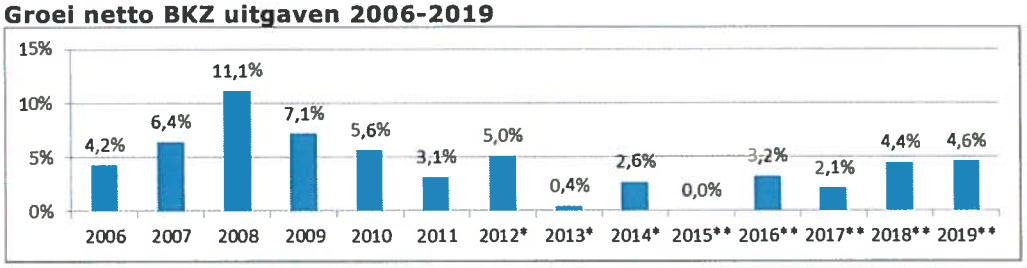

* voorlopige realisatiecijfers.

** ramingen VWS.

Versnelling informatievoorziening vanaf medio 2016

In de derde tussenrapportage[7] die de minister in juli 2014 naar de Tweede Kamer stuurde, geeft zij aan dat het volledige effect van de maatregelen om de informatie over zorguitgaven te versnellen na twee tot drie jaar zichtbaar zijn. Vanaf medio 2016 zullen de realisatiecijfers sneller voor het FBZ beschikbaar komen.

Afwikkeling tekort Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten: circa € 19 miljard extra begrotingsuitgaven nodig in 2020

Het verwachte tekort in het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ) bedraagt eind 2014 € 19 miljard. In de VWS begroting 2015 is aangekondigd dat,

[7] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 620, nr. 130.

conform de Wlz, dit negatieve vermogen via een rijksbijdrage in 2020 wordt aangezuiverd en het AFBZ vervolgens wordt geliquideerd. Strikt genomen is de begrotingsbehandeling 2020 daarmee de mogelijkheid voor de Tweede Kamer om te stemmen over de uitgaven die in de periode 2006-2014 uit het AFBZ zijn gedaan.

In eerdere publicaties[8] hebben wij reeds aandacht gevraagd voor het gebrek aan transparantie over de financiering van de AWBZ. Sinds 2007 zijn de uitgaven in de AWBZ groter dan de inkomsten van het AFBZ. Het fonds kent daardoor inmiddels jaarlijks een exploitatietekort, dat onderdeel is van het EMU-saldo. De overheid vult het tekort in de lopende uitgaven aan uit de schatkist. Het AFBZ betaalt in ruil hiervoor rente aan de overheid. De opeenvolgende exploitatietekorten van de afgelopen jaren hebben inmiddels geleid tot een negatief vermogen in het AFBZ van € 19 miljard[9].

Bij de opvolger van het AFBZ, het Fonds Langdurige Zorg (FLZ) speelt deze problematiek momenteel nog niet. De minister geeft in de begroting aan dat het vermogen van het fonds ultimo 2017 ongeveer op nul uitkomt. Hiervan staat in de begroting geen onderbouwing omdat een meerjarige raming van de grootste post, de premieontvangsten van het fonds, ontbreekt.

3 Decentralisaties jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning

Parlementaire behandeling afgerond, nadere regelgeving nog niet gereed
De parlementaire behandeling van de zowel de Jeugdwet als de Wmo2015 zijn afgerond: beide wetten zijn gepubliceerd in het Staatsblad. De nadere regelgeving is nog niet gereed: de uitvoeringsbesluiten voor de Jeugdwet en de Wmo2015 hebben (begin oktober 2014) nog de status van ontwerpbesluit.

Budget 2015 bevat nog enkele onzekerheden
In de meicirculaire 2014 heeft het kabinet duidelijkheid gegeven over de beschikbare budgetten voor 2015. Wij hebben de berekening van de macrobudgetten getoetst vóór de publicatie van de meicirculaire 2014. Het Ministerie van VWS heeft op 29 mei 2014 in een brief[10] aan de Tweede Kamer toegelicht welke wijzigingen het ministerie nog

[8] Algemene Rekenkamer (2013). *Brief bij de begroting 2014 van het Ministerie van VWS*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 750 XVI, nr. 11. Den Haag: Sdu.
[9] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 30 597, nr. 390 bijlage 1
[10] Bijlage bij VWS en VenJ (2014). *Financiële duidelijkheid voor gemeenten op de macrobudgetten van de Jeugdwet en Wmo 2015*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 31 839, nr. 384.

heeft doorgevoerd na onze toets. Eén voorbeeld hiervan betreft de intensieve kindzorg (ikz). Deze zorg wordt uit de AWBZ overgeheveld deels naar de Zvw (verpleging) en deels naar de Wlz. Een deel van de ikz hangt echter ook samen met functies die overgaan naar de Jeugdwet, namelijk persoonlijke verzorging en begeleiding. Hiervoor was een correctie op het macrobudget Jeugdwet nodig die ten tijde van onze toets op het macrobudget nog niet bekend was. In berekening van de uitgaven voor kinderen met een meervoudig complexe handicap die ook aanspraak maken op intensieve kindzorg heeft het ministerie een fout gemaakt. De korting van het macrobudget Jeugdwet had geen € 46,5 miljoen maar € 58,5 miljoen moeten zijn. Wij hebben dit bedrag getoetst.
Daar komt bij dat de staatssecretaris van VWS op 7 oktober 2014[11] aan uw kamer heeft laten weten dat ca. 14.000 cliënten (kinderen en jong volwassenen) met een zogenaamde extramurale indicatie maar een zodanig zware zorgvraag, een beroep kunnen doen op de Wlz in plaats van op de Jeugdwet en de Wmo2015. Hierdoor is er meer duidelijkheid gekomen voor specifieke cliëntengroepen en de wet waar zij aanspraak op kunnen maken. Het is minder inzichtelijk welke budgettaire consequenties hieraan verbonden zijn voor de Jeugdwet (en de Wmo2015) en of er nog (kleine) cliëntengroepen gemist worden (dan wel onduidelijkheid bestaat over het wettelijk kader waar zij aanspraak op kunnen maken). De staatssecretaris is in overleg met de VNG en ZN over de nadere invulling hiervan.

Gezien alle wijzigingen na mei 2014 geven wij u in overweging om de staatssecretaris van VWS te vragen om de nieuwe budgetten Jeugdwet en Wmo 2015 in het voorjaar van 2015 opnieuw te laten toetsen door de Auditdienst Rijk, alvorens de meicirculaire 2015 wordt uitgebracht.

Nog geen duidelijkheid over budget 2016
Zowel voor de Jeugdwet als voor de Wmo2015 geldt dat de budgetten voor 2015 zijn verdeeld op basis van historische gronden. Voor de budgetten voor 2016 en verder is het de bedoeling om geleidelijk een verdeelmodel op basis van objectieve factoren in te voeren. Voor de Wmo2015 is het nieuwe objectieve verdeelmodel in opzet gereed en vindt nog bestuurlijk overleg plaats tussen het Rijk en de VNG over hoe dit model ingevoerd zal worden. Voor de Jeugdwet is het nieuwe objectieve verdeelmodel nog niet gereed. Het is verstandig om gemeenten snel duidelijkheid te geven over hun budgetten voor 2016, zodat de inkoop voor 2016 tijdig kan starten en de daarmee samenhangende continuïteit van zorg kan worden geboden.

[11] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 891, nr. 67.

Continuïteit van maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg nog niet zeker
De staatssecretaris van VWS verwacht dat zowel voor de Wmo2015 als voor de Jeugdwet de zorgcontinuïteit op 1-1-2015 niet in het gedrang komt. De staatssecretaris geeft aan dat alle betrokkenen bij de decentralisatie van de maatschappelijke ondersteuning veel inspanningen plegen om dit te bereiken: het merendeel van de gemeenten ligt op schema aangaande de focuspunten 'inkoop, beleid, toegang, communicatie, organisatie en cliënt-ondersteuning'[12]. Verder monitort de staatssecretaris de voortgang en biedt waar mogelijk ondersteuning aan.
Voor de jeugdzorg hebben verschillende organisaties[13] en wethouders[14] zorgen geuit over het niet tijdig gereed komen van de inkoop van de jeugdzorg.

De staatssecretaris verwacht dat alle regio's voor 1 november 2014 het inkoopproces hebben afgerond. De staatssecretaris overweegt een meldpunt in te stellen voor cliënten die vrezen dat de continuïteit van hun zorg in het gedrang komt. Wij adviseren de staatssecretaris van VWS om een dergelijk meldpunt niet zelf landelijk te gaan organiseren maar om - in lijn met het uitgangspunt van de decentralisaties - gemeenten te stimuleren en waar nodig te ondersteunen om op gemeentelijk niveau meldpunten te organiseren. Deze meldpunten zouden dan voor het gehele sociale domein kunnen functioneren.

Een punt van zorg bij het realiseren van de zorgcontinuïteit is de vraag in hoeverre gemeenten de beschikking hebben over de juiste en volledige informatie over de cliëntgroepen. Inmiddels hebben diverse gemeenten aangegeven dat de data die zij hebben ontvangen over de omvang en kenmerken van hun doelgroep niet betrouwbaar zijn. Ook de Transitiecommissie jeugd wijst hierop in de vierde rapportage net als de rekenkamers van Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht die onderzoek hebben gedaan naar de voorbereidingen op de decentralisatie van de jeugdzorg. De staatssecretaris van VWS heeft op 24 september bij de beantwoording van Kamervragen hierover aangegeven dat de gegevens in lijn zijn met de eerder verstrekte beleidsinformatie. De belangrijkste verklaring voor de verschillen die de gemeenten constateren, is dat de beleidsinformatie inzicht geeft in een jaarperiode en de cliëntgegevens informatie geven over AWBZ-cliënten op een peildatum. De

[12] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 29 538 nr.157
[13] Bijvoorbeeld de brief van de G4-rekenkamers aan de Tweede Kamer over de voorbereiding invoering decentralisatie jeugdzorg, d.d. 24 september 2014; De tussenrapportage van de Transitie Autoriteit Jeugd van 4 september 2014; Het Briefadvies van de Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd van 19 september 2014.
[14] Brief van de G4 en G32 met nadere toelichting op knelpunten in het organiseren van zorg voor jeugd, d.d. 4 september 2014.

staatssecretaris heeft de gemeenten ondersteuning toegezegd bij de interpretatie van de gegevens. Daarnaast heeft hij voor de jeugdzorg toegezegd dat bij grote verschillen met de nieuwe realisatiecijfers compensatie mogelijk is.

Toezicht vraagt nog nadere uitwerking

De inrichting van het toezicht op de kwaliteit van de geleverde zorg en ondersteuning van de Wmo2015 moet nog nader uitgewerkt worden. Zo hebben wij al eerder vragen aan de minister van VWS gesteld over de rol van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) bij de Wmo2015[15]. De staatssecretaris heeft ons te kennen gegeven dat de adviesfunctie van de IGZ zich zal richten op de transitiefase en geen structureel karakter zal hebben[16]. Het wetsvoorstel gaat, volgens de staatssecretaris, voorts uit van een jaarlijkse rapportage over het gemeentelijk toezicht, opgesteld door de (gezamenlijke) rijksinspecties op landelijk niveau. Het betreft hier volgens de staatssecretaris geen toezicht op individuele gemeenten, maar een landelijk beeld op stelselniveau. Hoe dit in de praktijk vorm gegeven gaat worden, is nog in ontwikkeling. Ten aanzien van het gemeentelijk toezicht op de Wmo2015 constateren wij dat dit geen onderwerp is van de vijf focuspunten die de staatssecretaris voor de Wmo2015 monitort in zijn transitie volgsysteem. Hoever gemeenten zijn met de ontwikkeling van hun toezicht op de instellingen die ondersteuning verlenen, is om die reden nog niet bekend. Wij zijn van mening dat de staatssecretaris bij het volgen van de gemeentelijke voorbereidingen ook zicht moet hebben op de ontwikkeling van gemeentelijk toezicht, omdat toezicht een belangrijke waarborg is voor naleving van de wet- en regelgeving en de daarin opgenomen kwaliteitseisen.

Wij constateren dat het kabinet een ander arrangement voor het toezicht op de uitvoering van de Wmo2015 kiest, dan voor het toezicht op de uitvoering van de Jeugdwet. Voor het toezicht op de naleving van wettelijke (kwaliteits-)eisen door aanbieders van zorg en ondersteuning op grond van de Wmo2015 worden de gemeenten verantwoordelijk. Voor het toezicht op de Jeugdwet blijven de Samenwerkende Toezichthouders Jeugd[17] verantwoordelijk. Zowel voor de Wmo2015 als voor de Jeugdwet geldt daarnaast dat de gemeenten vanuit hun inkooprol toezicht moeten houden op de aanbieders van zorg en ondersteuning. De keuze voor twee arrangementen voor toezicht binnen het sociaal domein kent risico's,

---

[15] Algemene Rekenkamer (2014). Brief aan de minister van VWS advies over wetsvoorstel Wmo2015 in het kader van artikel 96 CW2001 dd. 7-2-2014.

[16] VWS (2014). *Brief van de staatssecretaris aan de Algemene Rekenkamer van 11 maart 2014.* Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 841, nr. 34.

[17] De Samenwerkende Toezichthouders Jeugd bestaan uit Inspectie Jeugdzorg, Inspectie Gezondheidszorg, Inspectie voor Veiligheid en Justitie, Inspectie voor het Onderwijs en de Inspectie SZW.

bijvoorbeeld toename van de toezichtlast bij de zorginstellingen. Daarnaast belemmert de verschillende invulling het houden van integraal toezicht op het sociaal domein. Wij vinden het van belang dat het kabinet samen met gemeenten vóór 1 januari 2015 duidelijk maakt hoe de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden voor het toezicht en de coördinatie en afstemming daarvan ingevuld gaan worden in de praktijk. In onze brief bij de begroting van het Ministerie van BZK hebben wij voorgesteld dat de minister van BZK vanuit zijn verantwoordelijkheid voor het openbaar bestuur en de coördinatie van de decentralisaties ervoor kan zorgen dat deze duidelijkheid er vóór 1 januari 2015 komt.

Aansturing van en het toezicht op de SVB en het CAK: onvoldoende helder
In onze brief[18] aan de minister van VWS over het wetsvoorstel voor de Wmo2015 hebben wij aangegeven dat er nog onduidelijkheden zijn over de aansturing van en het toezicht op de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) voor de taken die zij voor gemeenten uitvoeren (respectievelijk de Persoonsgebonden budget-trekkingsrechten (PGB) en de inning van de ouderbijdrage/eigen bijdrage). De recente briefwisseling[19] tussen de VNG en het Ministerie van VWS over de zorgen die gemeenten hebben over de voortgang van de organisatie van de PGB-trekkingsrechten door de SVB roept bij ons opnieuw de vraag op in hoeverre gemeenten voldoende zeggenschap hebben over de wijze van uitvoering van taken waar zij bestuurlijk verantwoordelijk voor zijn.
Het is van belang dat gemeenten voldoende invloed kunnen uitoefenen op de taakuitvoering door de zelfstandige bestuursorganen zodat de gemeenten hun bestuurlijke verantwoordelijkheid kunnen waarmaken. De toezichtsarrangementen zouden hierin moeten voorzien. Dat is tot op heden nog niet gebeurd.

Huishoudelijke hulp: decentralisatie-uitkering met niet afdwingbare voorwaarden
Het Ministerie van VWS wil tijdelijk extra middelen ter beschikking stellen aan gemeenten om arbeidsplaatsen in de huishoudelijke hulp langer te behouden. De middelen worden aan gemeenten verstrekt via een decentralisatie-uitkering. Met deze middelen kunnen gemeenten een huishoudelijke hulp toelage (HH-Toelage) toekennen aan huishoudens die na invoering van de Wmo 2015 niet meer in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening. Voor deze HH-Toelage is in 2015 € 115 miljoen[20] en in 2016 € 75 miljoen beschikbaar.

---

[18] Algemene Rekenkamer (2014). Brief aan de minister van VWS advies over wetsvoorstel Wmo2015 in het kader van artikel 96 CW2001 dd. 7-2-2014.

[19] VNG (2014). Brief aan de staatssecretaris van VWS dd. 22 juli 2014. Proces invoering trekkingsrechten PGB; VWS (2014). Brief aan de VNG dd 21 augustus 2014. Proces invoering trekkingsrechten PGB.

[20] In 2015 € 40 miljoen extra; Motie Slob c.s. 18 september 2014, 34 000, nr. 19.

De staatssecretaris schrijft in juli 2014[21] aan gemeentebesturen dat gemeenten, in overleg met aanbieders van huishoudelijke hulp, lokale invulling en uitwerking kunnen geven aan de HH-Toelage. Gemeenten die gebruik willen maken van de extra middelen voor het toekennen van een HH-Toelage, moeten een plan indienen bij het Ministerie van VWS dat moet voldoen aan vijf uitgangspunten.
Gemeenten zullen ook het aantal verstrekte HH-Toelagen registreren en landelijk bijhouden.
In dit verband brengen wij graag onze brief aan de minister van BZK[22] onder uw aandacht. In die brief stonden wij stil bij de veelheid aan uitkeringsvormen die geleid heeft tot 'vervaging' van het stelsel van uitkeringen tussen bestuurslagen met onduidelijke bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdeling tot gevolg.

De door de staatssecretaris van VWS voorgestelde decentralisatie-uitkering voor de HH-Toelage is een voorbeeld van een mengvorm. Deze uitkering is bedoeld voor gemeenten om arbeidsplaatsen in de huishoudelijke hulp langer te behouden dan de Wmo 2015 toestaat. Uw Kamer heeft te kennen gegeven dat de middelen voor dit doel moeten worden ingezet. Wij wijzen u erop dat bestedingsvoorwaarden bij een decentralisatie-uitkering niet afdwingbaar zijn. Gemeenten die voldoen aan de gestelde voorwaarden en de middelen ontvangen, zijn niet verplicht deze middelen te besteden aan het doel van de uitkering. Over de besteding van deze middelen verantwoorden gemeentebesturen zich immers aan gemeenteraden en niet aan de minister c.q. uw Kamer. Deze mengvorm draagt niet bij aan een heldere bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdeling.

4. Zorgfraude

Meer focus nodig in aanpak: aandacht voor preventie is cruciaal
Het Ministerie van VWS heeft de aanpak van zorgfraude tot topprioriteit benoemd. In de afgelopen jaren heeft het ministerie diverse inspanningen geleverd om de fraude in de zorg aan te pakken. De komende jaren zal de minister van VWS extra middelen inzetten voor de aanpak van de fraude in de zorg. Zo is vanaf 2015 € 10 miljoen structureel begroot voor het verscherpen van het toezicht en fraudebestrijding in de zorg.

Wij constateren dat de meeste maatregelen gericht zijn op de opsporing en vervolging van fraude. Wij vinden het belangrijk dat het Ministerie van VWS

[21] VWS (2014). Brief aan colleges B&W d.d. 22 juli 2014. Invoering Wmo.
[22] Algemene Rekenkamer (2014). *Brief Tijdelijke wet deelfonds sociaal domein*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 935, nr. 6. Den haag: Sdu.

prioriteit geeft aan preventieve maatregelen. Door aan de voorkant zaken goed te regelen, kan fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik voorkomen worden. Hierbij dient gedacht te worden aan een goede afbakening en definiëring van zorgbegrippen, vereenvoudiging van wet- en regelgeving en bekostigingsregels.

Invoering trekkingsrechten PGB behoeft aandacht
In ons verantwoordingsonderzoek 2013 hebben we aandacht besteed aan de aanpak van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik van het PGB. Eén van de belangrijkste maatregelen om het PGB fraudebestendig te maken, is de invoering van de trekkingsrechten voor PGB's vanuit de Jeugdwet, de Wmo 2015 en de Wlz. In het verantwoordingsonderzoek 2013 hebben we geconcludeerd dat de invoering van de trekkingsrechten een jaar vertraging opgelopen had en dat de nodige inspanningen en coördinatie van het Ministerie van VWS nodig zijn om invoering per 1 januari 2015 te laten slagen.

Wij signaleren risico's rondom de noodzakelijke gegevensoverdracht. De SVB krijgt bijvoorbeeld pas in december 2014 de afgegeven beschikkingen voor 2015 door van gemeenten. Deze beschikkingen zijn nodig om tot uitbetaling van zorgdeclaraties van PGB-houders over te gaan. Door de late aanleveringsdatum is er zeer waarschijnlijk geen tijd meer om vòòr 1 januari 2015 te corrigeren wanneer er iets mis gaat. Wanneer de benodigde systemen en gegevens niet op tijd aanwezig zijn, heeft dit grote gevolgen voor de circa 120.000 PGB-houders die hiermee zullen gaan werken. Wij vinden het belangrijk dat het Ministerie van VWS toeziet op de voortgang van de invoering.

5. Jaarrekeningen 2013 ziekenhuizen en GGZ-sector

In ons rapport '*Transparantie Ziekenhuisuitgaven*' (december 2013)[23] constateerden wij dat de financiering van de zorg zeer ingewikkeld is. Dit heeft als gevolg dat accountants de juistheid van de ingediende declaraties in 2013 niet goed kunnen vaststellen. Bij instellingen in de medisch specialistische zorg en de curatieve GGZ is de omzetverantwoording over 2013 nog omgeven met onzekerheden. Voor ziekenhuizen zijn er nog geen goedkeurende controleverklaringen bij de jaarrekeningen over 2013. De minister van VWS heeft in haar brief aan de Tweede Kamer van 22 mei 2014 een herstelprogramma aangekondigd dat er toe moet leiden dat de jaarrekeningen van de ziekenhuizen in

[23] Algemene Rekenkamer (2013). *Transparantie Ziekenhuisuitgaven*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 060, nr. 6 (bijlage). Den Haag: Sdu.

december 2014 alsnog van een goedkeurende verklaring kunnen worden voorzien. Uit de brief van de Nederlandse Vereniging voor Ziekenhuizen van 28 augustus 2014 blijkt echter dat dit programma met tenminste twee weken is vertraagd. Wij vragen aandacht voor de tijdigheid van de afronding van het herstelprogramma. Voor de curatieve GGZ wordt een vergelijkbaar plan opgesteld. Wij signaleren dat GGZ-instellingen waarschijnlijk geen goedkeurende verklaring zullen ontvangen bij de jaarrekeningen 2013. Dit heeft mogelijk (grote) gevolgen voor de instellingen, bijvoorbeeld in hun positie tegenover banken.
Wij vinden het van groot belang dat de complexiteit in de financiering van de zorg wordt teruggedrongen, zodat de rechtmatige en doelmatige besteding van de zorggelden inzichtelijker wordt en goed te controleren is.

6. Open data

De overheid moet méér het voortouw nemen in het actief digitaal beschikbaar stellen van de openbare data waar zij over beschikt. Daarmee neemt het inzicht in de besteding van belastinggeld toe, ontstaan kansen voor hergebruik van data en wordt de overheid gestimuleerd om te innoveren en efficiënter te werken. Hiervoor is het van belang dat de departementen weten over welke data zij beschikken en welk deel daarvan openbaar is en dus als open data kan worden aangeboden. Een en ander constateerden wij in ons Trendrapport open data (maart 2014).[24]

De minister van VWS heeft op 18 juli 2014 de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken om meer zorgdata als open data beschikbaar te stellen.[25] Zo zijn op basis van een in 2013 uitgevoerde inventarisatie naar het ontsluiten van zorgdata inmiddels enkele datasets als open data beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn in overleg met bestuursorganen afspraken gemaakt over het moment waarop hun gegevens als open data beschikbaar komen, naast de gegevens die al beschikbaar zijn. Ook is de minister in gesprek met de private sector om te kijken waar mogelijkheden liggen voor het openen van zorgdata.

Wij zijn van mening dat duidelijk moet worden welke datasets zowel door VWS zelf als door derden op korte termijn als open data kunnen worden aangeboden. Daarnaast wijzen wij op het belang dat op korte termijn in het Informatieberaad afspraken worden gemaakt over het publiceren van de belangrijkste datasets die bij private zorgpartijen aanwezig zijn.

---

[24] Algemene Rekenkamer (2014). *Trendrapport open data*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 802, nr. 7 (Bijlage). Den Haag: Sdu.

[25] Zie *Voortgangsbrief Open data in het zorgdomein.*Tweede Kamer, 32 620, nr. 131.

7. Opvolging aanbevelingen Algemene Rekenkamer

We wijzen de Tweede Kamer op de stand van zaken met betrekking tot het opvolgen van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer door het Ministerie van VWS. Tot voor kort was er geen goed inzicht in de mate waarin de ministeries onze aanbevelingen opvolgen. Sinds 2013 vragen wij daarom de ministeries om ons te rapporteren welke acties zij hebben ondernomen naar aanleiding van onze onderzoeken. Voor het Ministerie van VWS betreft het voor de periode van januari 2012 tot en met juni 2014 10 rapporten met daarin 45 aanbevelingen. Op 35 van deze aanbevelingen hebben de bewindspersonen van VWS actie ondernomen, op de overige 10 dus niet, hoewel zij in 1 geval daartoe wel een toezegging hadden gedaan[26]. In de bijlage staat een uitgebreidere rapportage van de resultaten voor het Ministerie van VWS. Ook hebben wij in een bijlage per rapport de stand van zaken in kaart gebracht. Deze zijn ook digitaal te vinden op http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Opvolging_aanbevelingen. Zo kan de Kamer zicht houden op de mate waarin ministeries daadwerkelijk aan de slag gaan met onze aanbevelingen en indien gewenst de bewindspersonen daarop aanspreken.

8. Recente en te verwachten onderzoeken

Met deze brief wijzen we op enkele relevante onderzoeken van de Algemene Rekenkamer:

Hervorming AWBZ: een simulatie van de gevolgen. Gepubliceerd op 22 april 2014.

- Macrobudgetten Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Toets op de berekening. Gepubliceerd op 13 mei 2014.
- De Staat van de Rijksverantwoording 2013. Gepubliceerd op 21 mei 2014.
- Verantwoordingsonderzoek 2013 Ministerie van VWS. Gepubliceerd op 21 mei 2014.

Daarnaast verwachten we op het terrein van dit ministerie de volgende onderzoeken te publiceren:

- Uitgavenbeheersing III: Pakketbeheer. Publicatie verwacht in vierde kwartaal 2014. In dit derde onderzoek richten we ons op het beheer van het verzekerde

[26] Dit is de aanbeveling 'Zorg voor betere beleidsdoorlichtingen: geef daarin aan voor welke beleidsonderdelen effectiviteitsmeting wel/niet mogelijk was en op welke beleidsuitgaven eventuele effectiviteits-uitspraken betrekking hebben.' Uit ons onderzoek *Effectiviteitsonderzoek bij de rijksoverheid* (2012), Tweede Kamer 33 269 nr. 3. Het ministerie ziet dit als een actie van Financiën en niet van VWS.

pakket als instrument voor de beheersing van de zorguitgaven. We richten ons hierbij op de Zorgverzekeringswet.

Tot slot

Wij gaan graag met u in gesprek over de door ons geconstateerde aandachtspunten bij de begroting 2015.

Algemene Rekenkamer

drs. A.P. Visser,
wnd. president

dr. Ellen M.A. van Schoten RA,
secretaris

Bijlage Zelfrapportage: Stand van zaken op aanbevelingen

Hieronder staat de stand van zaken voor het Ministerie van VWS weergeven wat betreft de opvolging van onze aanbevelingen. In de periode van 2012 tot en met juni 2014 hebben we 10 rapporten aan de Minister van VWS gericht, met daarin 45 aanbevelingen.

Aantal acties naar aanleiding van aanbevelingen

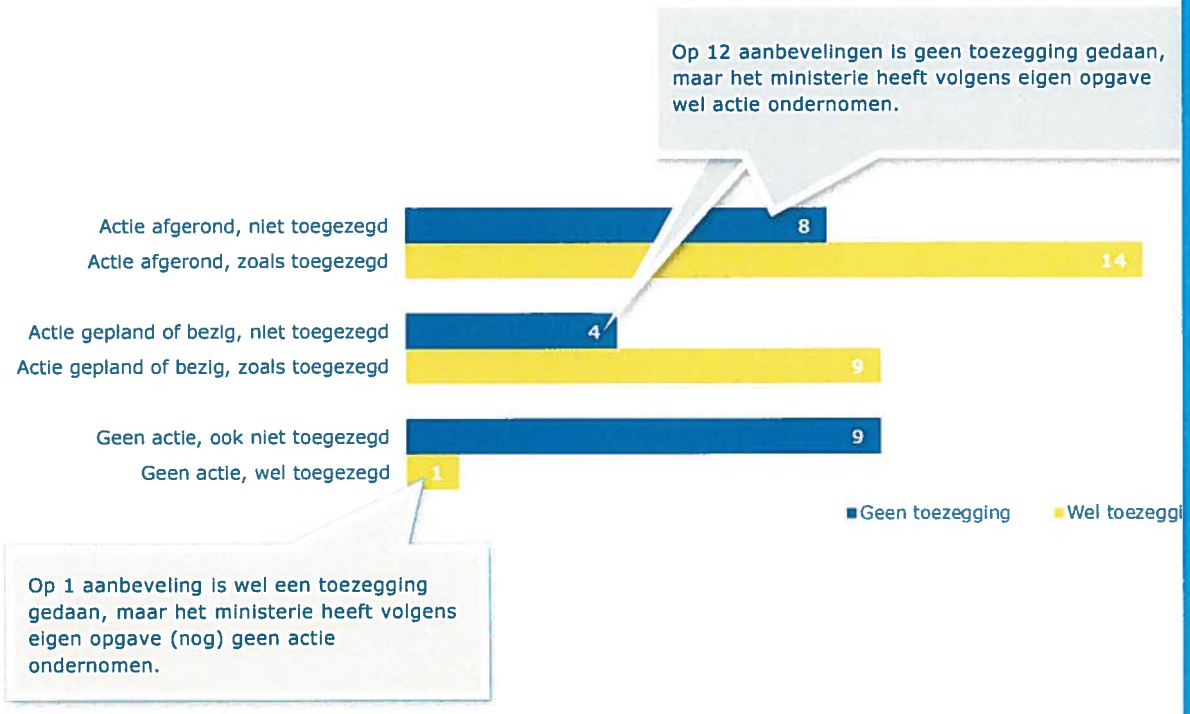

In het volgende figuur vergelijken we de mate waarin onze aanbevelingen worden of zijn opgevolgd door het Ministerie van VWS met het rijksbrede gemiddelde.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport vergeleken met de totale rijksoverheid

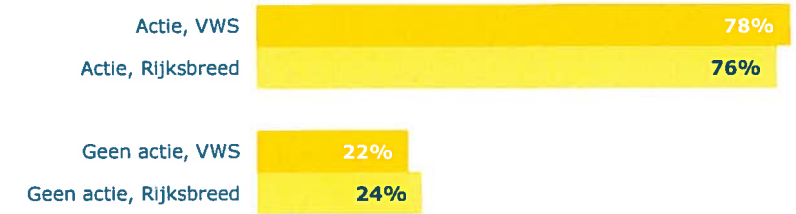

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Financiën en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Bezuiniging op de zorgtoeslag (13 februari 2014)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de ministers van Financiën en VWS Geef in ieder geval voor de belangrijkste ezuinigingsmaatregelen, in het jaarverslag inzicht in de realisatie en de gevolgen van de bezuinigingen, inclusief de beleidsmatige conclusie die het kabinet hieraan wenst te verbinden.	De ministers van VWS en Financiën geven aan in het vervolg meer aandacht te besteden aan de informatie over de voortgang en de effecten van de maatregel Bevriezen doelgroep zorgtoeslag in de begroting en het jaarverslag.	Wij vinden dit een positieve ontwikkeling. Daarnaast is van belang dat ook bij de andere belangrijke bezuinigingsmaatregelen voldoende informatie beschikbaar is over de realisatie en de effecten. Wij vragen daarom nogmaals aandacht voor onze aanbeveling aan de minister van Financiën, als verantwoordelijk minister voor de beheersing van de bezuinigingsoperatie, om ook bij die maatregelen zorg te dragen voor een goede informatievoorziening aan de Tweede Kamer.	**Financiën** - actie is in uitvoering **VWS** - actie is in uitvoering

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Hervorming AWBZ; een simulatie van de gevolgen (22 april 2014)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van VWS Borg een goede en tijdige informatievoorziening over de hervorming van de langdurige zorg. Het zou winst zijn om deze informatievoorziening - waar het de te decentraliseren langdurige zorg betreft - aan te laten sluiten bij de informatie die gemeenten en andere actoren verzamelen. Dit vraagt ook een goede samenhang met data en gegevens over de andere grote decentralisatie-operaties in het sociale domein.	De aanbevelingen bevatten waardevolle suggesties die in het implementatietraject van de hervorming van langdurige zorg kunnen worden meegenomen.	Wij onderstrepen dat een goede afstemming tussen de betrokken partijen een voorwaarde is om de gewenste samenhang in het zorgdomein te bereiken.	VWS - actie is in uitvoering
Aan de minister van VWS Maak bij het verzamelen, analyseren en toegankelijk maken van informatie gebruik van moderne technieken, zoals het koppelen van informatie op kaart, met als resultaat een beter (lokaal en landelijk) inzicht in de situatie van kwetsbare mensen. Het ontsluiten van informatie via een open data platform maakt het mogelijk dat ook burgers zelf kunnen vaststellen hoe bijvoorbeeld hun gemeente het doet. Daarnaast bevordert een open-data-platform het leren over wat wel en niet werkt.			VWS - actie is in uitvoering

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Indicatoren voor kwaliteit in de zorg (28 maart 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van VWS Belast het Kwaliteitsinstituut in de startfase vooral met het weer om tafel krijgen van de partijen en te bezien of per sector voortgang geboekt kan worden.	De minister geeft aan dat ze waar mogelijk de randvoorwaarden voor transparantie in de geleverde kwaliteit van zorg schept, zoals een stimulerende rol vanuit het Kwaliteitsinstituut en dankt de Algemene Rekenkamer voor haar bijdrage.	De minister gaat niet expliciet in op deze bevindingen (= gebruik indicatoren door de IGZ en het beperkt aantal uitkomst indicatoren), terwijl juist daar aanknopingspunten zitten ter verbetering in de richting die minister zelf ook beleidsmatig wenselijk vindt. Dat geldt ook voor onze aanbeveling om het Kwaliteitsinstituut het gesprek tussen veldpartijen te laten hernieuwen, de inzet van nieuwe (web)mogelijkheden te stimuleren en een betere en houdbare balans te vinden tussen indicatoren voor de zorg zelf, voor de organisatie ervan en voor cliëntervaringen.	VWS - geen actie[1]

[1] De bewindspersoon doet geen toezegging.

Aan de minister van VWS Ga op zoek naar een betere en houdbare balans tussen (een (telkens beperkt aantal) indicatoren voor zorginhoudelijk-, voor organisatieniveau en voor cliëntervaringen.	De minister geeft aan dat ze waar mogelijk de randvoorwaarden voor transparantie in de geleverde kwaliteit van zorg schept, zoals een stimulerende rol vanuit het Kwaliteitsinstituut en dankt de Algemene Rekenkamer voor haar bijdrage.	De minister gaat niet expliciet in op deze bevindingen (= gebruik indicatoren door de IGZ en het beperkt aantal uitkomst indicatoren), terwijl juist daar aanknopingspunten zitten ter verbetering in de richting die minister zelf ook beleidsmatig wenselijk vindt. Dat geldt ook voor onze aanbeveling om het Kwaliteitsinstituut het gesprek tussen veldpartijen te laten hernieuwen, de inzet van nieuwe (web)mogelijkheden te stimuleren en een betere en houdbare balans te vinden tussen indicatoren voor de zorg zelf, voor de organisatie ervan en voor cliëntervaringen.	VWS - geen actie[2]

[2] De bewindspersoon doet geen toezegging.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave ministeries van Veiligheid en Justitie (VenJ), van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK; opgave Wonen en Rijksdienst (WenR)), van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), van Financiën, van Infrastructuur en Milieu (IenM), van Economische Zaken (EZ), van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties (24 januari 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de ministers van BZK, EZ, Financiën, IenM, OCW, SZW, VenJ, VWS Als het kabinet overweegt om verder te bezuinigingen op de budgetten van uitvoeringsorganisaties, moet het de consequenties van deze kortingen altijd expliciet maken: in hoeverre en op welke manier is doelmatigheidswinst (nog) haalbaar, welke gewenste versobering of bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties afstoting van publieke taken wordt overwogen? Dit zou zichtbaar moeten worden gemaakt op het niveau van individuele uitvoeringsorganisaties.	De minister van Financiën zegt namens alle ministers toe om in departementale begrotingen te streven naar transparantie.	We waarderen de toezegging van de minister om in de departementale begrotingen te streven naar meer transparantie over voorgenomen bezuinigingen bij uitvoeringsorganisaties.	**VenJ** - actie is afgerond[1] **WenR** - actie is gepland op basis van besluit[2] **OCW** - actie is gepland op basis van besluit[3] **Financiën** - geen actie[4] **IenM** - actie is afgerond[5] **EZ** - actie is gepland op basis van besluit[6] **SZW** - actie is afgerond[7] **VWS** - actie is afgerond[8]

[1] Begroting VenJ 2014.
[2] Begroting WenR 2015.
[3] Begroting OCW 2015.
[4] Op dit moment zijn er geen bezuinigingen op budgetten van DNB, AFM, NLFI, waarderingskamer en DRZ.
[5] Begroting IenM 2015.
[6] Begroting EZ 2015.
[7] Begroting SZW 2014, artikel 11 en Jaarverslag SZW 2013, artikelen 11 en 96.
[8] De begroting VWS wordt conform de Rijksbegrotingsvoorschriften opgesteld.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de ministers van BZK, EZ, Financiën, IenM, OCW, SZW, VenJ, VWS In de eerstkomende departementale begrotingen moet het kabinet een apart hoofdstuk 'Uitvoeringsorganisaties behorende bij het departement' op nemen, waarin alle voornemens om te bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties (ongeacht hun organisatorische vorm) expliciet worden vermeld. Daarbij zou expliciet moeten worden aangegeven hoe het voorgestelde structurele budget, de publieke taak en de positie van de uitvoeringsorganisatie op elkaar zijn afgestemd.	Geen toezegging: de minister van Financiën stelt dat bestaande voorschriften en instrumenten hierin moeten voorzien.	Helaas neemt de minister onze aanbeveling om dat in een apart hoofdstuk te doen helaas niet over.	VenJ - actie is afgerond[9] WenR - geen actie[10] OCW - geen actie[11] Financiën - geen actie[12] IenM - geen actie[13] EZ - geen actie[14] SZW - actie is afgerond[15] VWS - geen actie[16]

[9] Begroting VenJ 2014.
[10] Zie reactie Financiën.
[11] Zie reactie Financiën.
[12] De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
[13] Zie reactie Financiën.
[14] Zie reactie Financiën.
[15] Begroting SZW 2014, artikel 11 en Jaarverslag SZW 2013, artikelen 11 en 96.
[16] Zie reactie Financiën.

Aan de ministers van BZK, EZ, Financiën, IenM, OCW, SZW, VenJ, VWS Bij elk jaarverslag moet het kabinet inzichtelijk maken in hoeverre taakstellingen door uitvoeringsorganisaties zijn gerealiseerd en welke maatregelen er zijn getroffen om de bezuinigingen op verantwoorde wijze te realiseren.	De minister van Financiën kan zich vinden in deze aanbeveling. Een recente aanpassing in De Rijksbegrotingsvoorschriften voorziet daarin: vanaf 2012 zijn agentschappen verplicht om in hun jaarverslag aan te geven welke maatregelen zij nemen om taakstellingen te realiseren. De ministers zullen de onder hen ressorterende zbo's en rwt's met klem vragen hetzelfde te doen.	Wij vinden het spijtig dat de minister de aanbeveling niet overneemt om het kabinet jaarlijks een rapportage te laten opstellen waarin op het niveau van individuele uitvoeringsorganisaties veranderingen in budgetten en taakuitoefening zichtbaar wordt gemaakt. De jaarverslagen en begrotingen zouden naar de mening van de minister daarmee weer in omvang gaan toenemen en dat wil hij niet. Volgens ons is dat ook niet nodig, wanneer de hiervoor ruim beschikbare webfaciliteiten worden benut.	VenJ - actie is afgerond[17] WenR - actie gepland op basis van besluit[18] OCW - actie is afgerond[19] Financiën - actie is in uitvoering IenM - geen actie[20] EZ - actie is in uitvoering SZW - actie is afgerond[21] VWS - actie is afgerond[22]

[17] Begroting VenJ 2014.
[18] In het jaarverslag staat per agentschap een kwalitatieve toelichting opgenomen van de wijze waarop het agentschap de taakstelling heeft ingevuld.
[19] Begroting OCW 2014.
[20] In de Rijksbegrotingsvoorschriften is voor het jaarverslag geen voorschrift opgenomen met betrekking tot het aangeven van maatregelen die uitvoeringsorganisaties nemen om taakstellingen te realiseren. IenM heeft daarom niet hierover gerapporteerd in het jaarverslag.
[21] In artikel 96 van het jaarverslag is een toelichting op de invulling van de taakstellingen opgenomen.
[22] Het jaarverslag VWS wordt conform de RBV opgesteld.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Centra voor Jeugd en Gezin in gemeenten (14 juni 2012)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de staatssecretaris van VWS Blijf in overleg met het bestuur van de VNG en met het oog op de beoogde ontwikkeling van het CJG een stimulerende en faciliterende rol spelen.	De instelling Transitiebureau Jeugd ondersteunt gemeenten, aanbieders en cliënt- en patiëntorganisaties bij de voorbereidingen op de nieuwe wet.		VWS - actie is in afgerond[1]

[1] Transitieagenda 2012.

Aan de staatssecretaris van VWS Bevorder de eenheid van taal.	In het project 'indicatoren lokale zorg voor jeugd' dat in april 2012 is gestart, wordt gewerkt aan een gegevenswoordenboek.		VWS - actie is in afgerond[2]

[2] Woordenboek opgeleverd november 2013 (bron: http://www.nji.nl/Prestatie-indicatoren-Centra-voor-Jeugd-en-Gezin).

Aan de staatssecretaris van VWS Bevorder, door bijvoorbeeld gerichte voorlichtingscampagnes en het verspreiden van succesverhalen, dat vanuit aanpalende zorgdomeinen signalen aan het CJG worden doorgegeven.	Er zijn verschillende initiatieven die moeten bevorderen dat onderwijsinstellingen en gemeenten goed samenwerken (zoals handreiking ontwikkeld over ieders verantwoordelijkheid bij de zorg voor schoolkinderen en bijeenkomsten in het land).		VWS - actie is in afgerond[3]

[3] Handreiking 'verbinding passend onderwijs in de zorg voor jeugd' is gerealiseerd. In het najaar van 2012 zijn hierover diverse bijeenkomsten georganiseerd. Op 14 april 2013 is hierover een werkconferentie georganiseerd (http://www.voordejeugd.nl/images/pdf/handreikingen/Handreiking-verbinding-passend-onderwijs-zorg-voor-jeugd_VNG.pdf).

Aan de staatssecretaris van VWS Inventariseer de onduidelijkheden rond de informatievoor-ziening tussen zorgverleners in en rondom het CJG en verschaf helderheid op deze punten.	Doorlopende training van professionals in de wetgeving rond persoonsgegevens blijft noodzakelijk.		VWS - actie is in afgerond[4]

[4] De privacytool ("Samenwerken in de jeugdketen. Een instrument voor gegevensuitwisseling") is in 2011 gelanceerd en wordt sindsdien onderhouden en onder de aandacht gebracht in informatieve sessies in het land die worden georganiseerd door de ministeries van BZK, VenJ en VWS.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de staatssecretaris van VWS Dring er op aan dat er prestatie-indicatoren beschikbaar komen en biedt ondersteuning bij het inrichten van de informatie-huishouding in het CJG.	Dit gebeurt in het project 'indicatoren lokale zorg voor jeugd'.		VWS - actie is in afgerond[5]

[5] Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) heeft een rapport opgeleverd met aanbevelingen om hindernissen te overwinnen bij implementeren van prestatie-indicatoren, alsmede een handreiking Werken met prestatie-indicatoren in de jeugdhulp. Bron: http://www.voordejeugd.nl/actueel/nieuwsberichten/1432-brief-outcome-criteria-naar-de-tweede-kamer-plus-handreiking-beschikbaar en http://www.nji.nl/Praktijk-Prestatie-indicatoren.

Aan de staatssecretaris van VWS Ontwikkel een financieel kader dat aansluit op de referentiebegroting van de VNG.	Binnen het Transitiebureau Jeugd wordt onderzocht hoe gemeenten kunnen worden ondersteund bij de vormgeving van hun bekostigingsmodel.		VWS - actie is in afgerond[6]

[6] Handreiking Sturing en bekostiging van de 2e lijn (http://www.voordejeugd.nl/actueel/nieuwsberichten/1218-nu-beschikbaar-handreiking-sturing-en-bekostiging-van-de-2e-lijn).

Aan de staatssecretaris van VWS Biedt opleidingen aan die gericht zijn op het versterken van de netwerkstructuur.	De VNG zal het thema 'versterken van netwerksturing en onderhandelingsvaar-digheden van bij CJG's betrokken gemeente-ambtenaren' inpassen in haar activiteiten ter versterking van de bestuurskracht van gemeenten.		VWS - actie is in afgerond[7]

[7] Het rapport 'Goed geregeld, minder geregel' is opgesteld in opdracht van VNG en VWS en eind 2012 verschenen (www.voordejeugd.nl). De handreiking Sociale wijkteams is opgesteld (juli 2013; www.voordejeugd.nl). De Vereniging voor gemeentesecretarissen en het Programma 3D organiseren MOOC: Massive Online Open Courses. Dit is vanaf 12 september 2014 online.

Aan de staatssecretaris van VWS Geef de gemeenten en de Tweede Kamer duidelijkheid over de vraag welke informatie zij precies nodig heeft voor het waarmaken van haar verantwoordelijkheid en over de manier waarop zij deze informatie gaat verwerven.			VWS - actie is in afgerond[8]

[8] De ministeries van BZK, SZW en VWS hebben het VNGproject 'Informatievoorziening Sociaal Domein' gefinancierd. https://www.kinggemeenten.nl/secties/verkenning-informatievoorziening-sociaal-domein-visd/verkenning-informatievoorziening

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Macrobudget Jeugdwet en Wmo 2015 (23 mei 2014)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de staatssecretaris van VenJ (voor de aanbeveling voor de jeugdzorg) en VWS Voor de meicirculaire 2014:			
• neem een besluit over de loon- en prijsindexatie voor 2014;	- De nominale groei voor 2014 wordt gegeven.		VenJ - actie is afgerond[1] VWS - actie is afgerond[2]
• verschaf duidelijkheid over de deelbudgetten die wel genoemd worden maar waar de omvang nog niet bekend of vastgesteld is;	- Op een aantal posten heeft ondertussen besluitvorming plaatsgevonden, of is meer duidelijkheid ontstaan over de hoogte, richting of bandbreedte van de onzekerheid.	- Wij constateren dat de bewindspersonen op enkele onzekerheden geen reactie geven. Zo is het onduidelijk hoe de € 173 miljoen uit de AWBZ aan domeinen wordt verdeeld.	VenJ - actie is afgerond[3] VWS - actie is afgerond[4]
• neem een besluit over de wijziging in deelbudgetten naar aanleiding van het onderzoek over de gevolgen van extramuraliseren en het advies van de NZa over de Regeling Zorginfrastructuur.	- In het zorgakkoord dat medio april naar de Tweede Kamer is verstuurd is het tempo van extramuralisering verzacht. De effecten van deze maatregel zullen worden verwerkt in de vaststelling van de budgetten in meicirculaire 2014.	- Het is van belang dat partijen overeenstemming bereiken over de oplossing van nog resterende onzekerheden.	VenJ - actie is afgerond[5] VWS - actie is afgerond[6]

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 31 839, nr. 384.
[2] Zie reactie VenJ.
[3] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 31 839, nr. 384.
[4] Zie reactie VenJ.
[5] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 31 839, nr. 384.
[6] Zie reactie VenJ.

Aan de staatssecretaris van VWS Maak tijdig afspraken voor het vaststellen van de nieuwe macrobudgetten over de volumegroei en ook over de loon- en prijsindexatie in 2015 én de daarop volgende jaren.		Het is van belang dat partijen overeenstemming bereiken over de (systematiek voor) loon- en prijsindexatie.	VWS - actie is in uitvoering

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de staatssecretaris van VWS Wmo: Neem de effecten van extramuralisering van intramurale zorg en de pgb-maatregelen ná 2015 ook in de nieuwe berekeningen mee.		Wij achten het van belang dat partijen overeenstemming bereiken naar aanleiding van nieuwe inzichten in het tempo van extramuralisering en de omvang van de korting eigen bijdrage.	VWS - actie is afgerond[7]

[7] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 31 839, nr. 384.

Aan de staatssecretaris van VWS Jeugdzorg: Onze toets is uitgevoerd op het macrobudget voor het jaar 2015. In de bestuursafspraken voor de jeugdzorg is voorzien dat er bij de overdracht van de jeugdzorg van de provincies naar gemeenten in 2016 structureel € 90 miljoen bruto wordt overgeboekt van het Provinciefonds naar de decentralisatie-uitkering in het Gemeentefonds. De VNG heeft de staatssecretaris van VWS gevraagd om deze overboeking al per 1 januari 2015 te laten plaatsvinden omdat de jeugdzorg in 2015 wordt overgeheveld en niet pas in 2016 (waar in de bestuursafspraken nog vanuit werd gegaan). Geef hier voor de meicirculaire 2014 duidelijkheid over.		De staatssecretaris van VWS gaat niet op deze aanbeveling. Wij achten het van belang dat de staatssecretaris snel duidelijkheid geeft over dit punt.	VWS - actie is afgerond[8]

[8] De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment juli 2014)

Opgave ministeries van Buitenlandse Zaken (BZ; aparte opgave voor BZ en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS)), van Veiligheid en Justitie (VenJ), van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK; aparte opgave voor BZK en Wonen en Rijksdienst (WenR)), van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), van Financiën, van Defensie, van Infrastructuur en Milieu (IenM), van Economische Zaken (EZ), van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Effectiviteitsonderzoek bij de rijksoverheid (22 mei 2012)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan alle ministers Zorg voor goede basis voor beleidsdoorlichtingen en evalueer beleid op effectiviteit daarom conform Comptabiliteitswet.	Hoewel de minister deze aanbeveling onderschrijft gaat hij niet in op wat hij gaat doen om te zorgen voor een dekkende evaluatieprogrammering.	Wanneer pas bij het opstellen van een beleidsdoorlichting blijkt dat de effectiviteit van het beleid in kwestie niet of onvoldoende is onderzocht, staat de Tweede Kamer met lege handen.	BZ - actie is afgerond[1] BHOS - actie is afgerond[2] VenJ - actie is in uitvoering BZK - actie is afgerond[3] WenR - actie is afgerond[4] OCW - actie is in uitvoering Financiën - geen actie[5] Defensie - actie is afgerond[6] IenM - actie is afgerond[7] EZ - actie is afgerond[8] SZW - actie is afgerond[9] VWS - actie is in uitvoering

1 Zie Memorie van Toelichting 2014 en de Evaluatieprogrammering (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Memorie van Toelichting 2015 en de Evaluatieprogrammering 2015 is binnenkort beschikbaar.
2 Zie reactie BZ.
3 BZK heeft in zowel de begroting voor 2014 als in de begroting voor 2015 een dekkende evaluatieprogrammering in de begroting opgenomen. Daar waar geen beleidsdoorlichting plaatsvindt is dit expliciet vermeld en beargumenteerd. Hiermee voldoet BZK aan de vereisten vanuit de Comptabiliteitswet.
4 Zie reactie BZK.
5 De uitgaven waarvan in het onderzoek van de Algemene Rekenkamer is geconstateerd dat deze niet op effectiviteit zijn geëvalueerd zijn, komen dan te vervallen op de begroting. Daarom is de toezegging niet meer relevant.
6 In de begroting 2014 is een dekkende programmering van beleidsdoorlichtingen.
7 In de Beleidsagenda 2014 van de Begroting is een dekkende programmering opgenomen.
8 In 2012 heeft de minister een dekkende programmering toegezegd en ook opgeleverd. In 2013 is deze basis in stand gehouden en geactualiseerd bij het jaarverslag 2012 en begroting 2013. Zie jaarverslag 2012 en evaluatiebijlage 2013.
9 Begroting SZW 2014 en evaluatieagenda's.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan alle ministers Verantwoord eventuele afwijkingen van het voorschrift uit de Comptabiliteitswet aan de Tweede Kamer.	De begroting is geen goede plek voor deze meer kwalitatieve informatie. Een dergelijke toelichting komt beter tot haar recht in de beleidsdoorlichting.	Het is zaak om op voorhand de Tweede Kamer duidelijk te maken op welke beleidsonderdelen de minister niet kan voldoen aan de wettelijke eis om de effectiviteit te evalueren. De internetbijlage 'Evaluatie- en Onderzoeksoverzicht' die ministers bij hun departementale jaarverslagen en begrotingen publiceren, biedt daar voor mogelijkheden. Als een minister de toelichting waarom bepaald beleid niet wordt geëvalueerd (alleen) in de beleidsdoorlichting wil opnemen, krijgt de Tweede Kamer pas na afloop van de beleidsdoorlichting inzicht in de mate waarin een minister zijn of haar beleid op effectiviteit heeft geëvalueerd en in de argumenten hiervoor.	**BZ** - actie is afgerond[10] **BHOS** - actie is afgerond[11] **VenJ** - actie is in uitvoering **BZK** - actie is afgerond[12] **WenR** - actie is afgerond[13] **OCW** - actie is in uitvoering **Financiën** - actie is afgerond[14] **Defensie** - actie is afgerond[15] **IenM** - actie is afgerond[16] **EZ** - actie is in uitvoering **SZW** - actie is afgerond[17] **VWS** - actie is afgerond[18]

[10] Zie Memorie van Toelichting 2014 en de Evaluatieprogrammering (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Memorie van Toelichting 2015 en de Evaluatieprogrammering 2015 is binnenkort beschikbaar.
[11] Zie reactie BZ.
[12] FEZ monitort standaard de voortgang van de beleidsdoorlichtingen. Indien blijkt dat een beleidsdoorlichting niet conform planning in 2014 kan worden afgerond, dan zal dit in een brief aan de Tweede Kamer worden vermeld.
[13] Zie reactie BZK.
[14] Financiën heeft een dekkende programmering. Mocht de praktijk om welke reden dan ook anders zijn, dan sluit het ministerie aan bij de toezegging.
[15] In de begroting 2014 heeft Defensie de programmering van haar beleidsdoorlichtingen verantwoord: door de afwijkende indeling van de defensiebegroting (naar organisatieonderdelen i.p.v. beleidsartikelen) is de programmering van de beleidsdoorlichtingen gericht op de belangrijkste defensieactiviteiten.
[16] De onderzoeksbijlage van de Begroting (overzicht evaluaties) kan door de leden van de Tweede Kamer worden benut om hierover vragen te stellen. IenM is gebonden aan kabinetslijn.
[17] Wordt in Beleidsdoorlichting toegelicht en in de begroting van SZW onder beleidswijzigingen en bij de meerjarenprogrammering.
[18] In de begroting 2014 is aangegeven waar geen beleidsdoorlichting plaats zal vinden en waarom.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan alle ministers Zorg voor betere beleidsdoorlichtingen: geef daarin aan voor welke beleidsonderdelen effectiviteitsmeting wel/niet mogelijk was en op welke beleidsuitgaven eventuele effectiviteitsuitspraken betrekking hebben.	In de nieuwe regelgeving waaraan wordt gewerkt zal de verplichting worden opgenomen om aan te geven op welk deel van een artikel de beleidsdoorlichting betrekking heeft en voor welke onderdelen van de beleidsdoorlichting effectiviteitsonderzoek beschikbaar is.		**BZ** - actie is afgerond[19] **BHOS** - actie is afgerond[20] **VenJ** - actie is afgerond[21] **BZK** - actie is in uitvoering **WenR** - actie is in uitvoering **OCW** - geen actie[22] **Financiën** - actie is afgerond[23] **Defensie** - geen actie[24] **IenM** - actie is afgerond[25] **EZ** - actie is in uitvoering **SZW** - actie is afgerond[26] **VWS** - geen actie[27]

[19] Toekomstige beleidsdoorlichtingen worden conform RPE 2012 opgesteld.
[20] Zie reactie BZ.
[21] Zie www.rijksoverheid.nl.
[22] OCW ziet dit als een actie van Financiën.
[23] Financiën geeft in de begroting voor het dan komende begrotingsjaar aan op welk deel het betrekking heeft en ziet daarbij erop toe dat het artikel in zijn totaliteit wordt geëvalueerd conform de RPE.
[24] Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.
[25] FMC is bezig om in gesprekken met directeuren het belang van deze actie te onder-strepen. FMC stimuleert het opstellen van de plannen van aanpak voor beleidsdoorlichtingen. FMC spreekt de directies aan op toereikendheid van evaluaties in het begrotingsoverzicht. Is gerealiseerd.
[26] Begroting SZW 2014.
[27] VWS ziet dit als een actie van Financiën.

Aan de minister van Financiën Verbeter informatievoorziening over beleidsevaluaties aan de Tweede Kamer door verbetering van internetbijlage 'Evaluatie- en Onderzoeksoverzicht'.	De minister van Financiën doet diverse toezeggingen.		**Financiën** - actie is afgerond[28]

[28] De ontsluiting van informatie over evaluaties en specifiek de beleidsdoorlichtingen op www.rijksoverheid.nl en www.rijksbegroting.nl is veranderd.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave ministeries van Buitenlandse Zaken (BZ; aparte opgave voor BZ en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS)), van Veiligheid en Justitie (VenJ), van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK; aparte opgave voor BZK en Wonen en Rijksdienst (WenR)), van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), van Financiën, van Defensie, van Infrastructuur en Milieu (IenM), van Economische Zaken (EZ), van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Effectiviteitsonderzoek bij de rijksoverheid; vervolgonderzoek (27 juni 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan alle ministers Verantwoord eventuele afwijkingen van het voorschrift uit de Comptabiliteitswet aan de Tweede Kamer.	In beleidsdoorlichtingen zullen ministers aangeven welke evaluaties er zijn op beleidsonderdelen. Ook zullen beleidsdoorlichtingen duidelijk maken welke delen van beleid niet op effectiviteit zijn onderzocht en waarom.	Meer inzicht in beleidseffectiviteit is dringend gewenst. Het is noodzakelijk te weten welke de meest en welke de minst effectieve overheidsinterventies zijn. Wij krijgen niet de indruk dat met de voorgestelde werkwijze beleidsevaluatie-als-bestuurlijk- hulpmiddel-bij-besluitvorming de noodzakelijke impuls krijgt.	BZ - actie is afgerond[1] BHOS - actie is afgerond[2] VenJ - actie is afgerond[3] BZK - actie is afgerond[4] WenR - actie is afgerond[5] OCW - actie is in uitvoering Financiën - geen actie[6] Defensie - actie is afgerond[7] IenM - actie is afgerond[8] EZ - actie gepland op basis van besluit[9] SZW - actie is afgerond[10] VWS - actie is in uitvoering

1 Zie reactie BHOS.

2 Zie Memorie van Toelichting op de begroting 2015 en de Evaluatieprogrammering (binnenkort beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Het Jaarverslag 2014 is beschikbaar www.rijksoverheid.nl.

3 Het plan van aanpak van elke doorlichting moet vanaf de tweede helft van 2013 door Financiën en door FEZ worden goedgekeurd. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de reikwijdte van het onderzoek en of de RPE 2013 juist wordt toegepast.

4 FEZ monitort standaard de voortgang van de beleidsdoorlichtingen. Indien blijkt dat een beleidsdoorlichting niet conform planning in 2014 kan worden afgerond, dan zal dit in een brief aan de Tweede Kamer worden vermeld. Als slechts een gedeeltelijke beleidsdoorlichting van een artikelonderdeel plaatsvindt, dan is dit in de beleidsagenda van zowel de begroting van 2014 als die van 2015 expliciet vermeld en van een toelichting voorzien. Hierbij is ook aangegeven wanneer het overige gedeelte van het artikelonderdeel wordt geëvalueerd. Ook in de beleidsdoorlichtingen zelf, die naar de Tweede Kamer worden gestuurd, wordt helder verwoord wat binnen en buiten de scope van het onderzoek valt.

5 Zie reactie BZK.

6 Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.

7 Op 16 juli 2014 is de beleidsdoorlichting Kwetsbare scheepvaart nabij Somalië naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin wordt een overzicht gepresenteerd van alle gebruikte (interne) evaluatiedocumenten.

8 Het ministerie programmeert in de begroting en verantwoordt in het jaarverslag conform de eisen in de Rijksbegrotingsvoorschriften. Besluit Bestuursraad in 2013.

9 Komende beleidsdoorlichtingen zullen inzicht geven in welke instrumenten wel en niet zijn geëvalueerd. Daarmee wordt volgens het Ministerie van EZ voldaan aan het voorschrift uit de comptabiliteitswet om alles te evalueren, dan wel te motiveren waarom niet geëvalueerd wordt.

10 Dit wordt in de beleidsdoorlichtingen in de begroting van SZW onder de beleidswijzigingen per artikel en bij de meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen toegelicht.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan alle ministers Houd het overzicht van de mate waarin beleid is afgedekt met effectiviteitsonderzoek actueel, inclusief verklaringen voor het ontbreken van effectiviteitsonderzoek actueel.	De minister van Financiën doet geen specifieke toezeggingen. Wel zegt hij dat de begrotingen en jaarverslagen vanaf 2013 een goed en volledig beeld zullen geven van geplande en afgeronde onderzoeken.	Ook de mogelijkheden van 'open data', bij uitstek geschikt voor inhoudelijke ondersteuning van beleidsevaluatie, worden karig benut in plaats van ruimhartig omarmd. Dit is een gemiste kans in deze tijd van schaarste.	BZ - actie is afgerond[11] BHOS - actie is afgerond[12] VenJ - geen actie[13] BZK - actie is in uitvoering WenR - actie is in uitvoering OCW - actie is in utivoering Financiën - geen actie[14] Defensie - actie is in uitvoering IenM - actie is afgerond[15] EZ - actie is afgerond[16] SZW - actie is afgerond[17] VWS - actie is afgerond[18]

[11] Zie de Evaluatieprogrammering (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Naast de inhoud van toekomstige beleidsdoorlichtingen, verschaffen de interne versies van de evaluatie-programmering hier eveneens inzicht in (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl).
[12] Zie reactie BZ.
[13] De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
[14] Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.
[15] Programmering via begroting en publicatie bij realisatie op http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/evaluaties-van-beleid/evaluaties/evalueren-bij-infrastructuur-en-milieu.
[16] In 2012 heeft de minister van Economische Zaken een dekkende programmering toegezegd en ook opgeleverd. In 2013 is deze basis in stand gehouden en geactualiseerd bij het jaarverslag 2012 en begroting 2013. Zie jaarverslag 2012 en evaluatiebijlage 2013.
[17] Dit wordt in de beleidsdoorlichtingen in de begroting van SZW onder de beleidswijzigingen per artikel en bij de meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen toegelicht.
[18] De begroting en jaarverslag zijn/worden conform de Rijksbegrotingsvoorschriften opgesteld.

Aan alle ministers Verantwoord door middel van bovengenoemd overzicht aan de Tweede Kamer over de mate waarin wordt voldaan aan evaluatieplicht uit de Comptabiliteitswet.			BZ - actie is afgerond[19] BHOS - actie is afgerond[20] VenJ - geen actie[21] BZK - actie is afgerond[22] WenR - actie is afgerond[23] OCW - geen actie[24] Financiën - geen actie[25] Defensie - actie is afgerond[26] IenM - actie is afgerond[27] EZ - actie is afgerond[28] SZW - actie is afgerond[29] VWS - geen actie[30]

[19] Mate van dekking blijkt uit de tabellen van de Memorie van Toelichting op de begroting 2015.
[20] Mate van dekking blijkt uit de tabellen van de Memorie van Toelichting op de begroting 2015.
[21] De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
[22] Aan de evaluatieplicht uit de Comptabiliteitswet wordt voldaan. Zie hiervoor begroting BZK 2015.
[23] Aan de evaluatieplicht uit de Comptabiliteitswet wordt voldaan. Zie hiervoor begroting WenR 2015.
[24] De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
[25] Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.
[26] De afwijkende indeling van de Defensiebegroting (naar organisatieonderdelen in plaats van beleidsartikelen) maakt dat beleidsthema's het aangrijpingspunt vormen van beleidsdoorlichtingen. Beleidsthema's kunnen uitgaven uit meerdere artikelen bevatten. De beleidsdoorlichtingen van alle beleidsthema's dekken alle artikelen in zijn geheel.
[27] Programmering via begroting en publicatie bij realisatie op http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/evaluaties-van-beleid/evaluaties/evalueren-bij-infrastructuur-en-milieu.
[28] Bij de evaluatieplanning wordt gestreefd naar een dekkende programmering. Afwijkingen van de evaluatieplicht worden in de beleidsdoorlichting toegelicht en zo mogelijk (bij afzien van geplande evaluatie voordat het onderzoek is begonnen) in de evaluatieplanning.
[29] Dit wordt in de beleidsdoorlichtingen, in de begroting van SZW onder de beleidswijzigingen per artikel en bij de meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen toegelicht. Zie ook Jaarverslag SZW 2013: Bijlage 3 Afgerond evaluatie- en overig onderzoek.
[30] De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan alle ministers Meld resultaten van deugdelijk effectiviteitsonderzoek van derden aan de Tweede Kamer.	De minister van Financiën doet geen concrete toezeggingen. De minister erkent wel in algemene zin dat onderzoeksresultaten van derden aan Tweede Kamer moeten worden gemeld.		BZ - geen actie[31] BHOS - geen actie[32] VenJ - geen actie[33] BZK - actie is afgerond[34] WenR - actie is afgerond[35] OCW - geen actie[36] Financiën - geen actie[37] Defensie - actie is afgerond[38] IenM - geen actie[39] EZ - actie is afgerond[40] SZW - actie is afgerond[41] VWS - geen actie[42]

31 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
32 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
33 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
34 Het is inmiddels gangbare praktijk, dat deugdelijke effectiviteitsonderzoeken van derden naar de Tweede Kamer worden verstuurd.
35 Zie reactie BZK.
36 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
37 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
38 Effectiviteitsonderzoeken van derden zullen ook in de beleidsdoorlichting worden gebruikt. Zie ook de eerste aanbeveling.
39 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
40 Deugdelijke evaluaties van derden die betrokken worden bij evaluatieonderzoek worden waar relevant gemeld worden aan de Tweede Kamer.
41 Jaarverslag SZW 2013: Bijlage 3 Afgerond evaluatie- en overig onderzoek.
42 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

Aan alle ministers Verbeter de digitale informatievoorziening over beleid.	In het 'Evaluatie- en Onderzoeksoverzicht' zijn sinds de introductie van Verantwoord Begroten per departement online alle aan begrotingen gerelateerde onderzoeksrapporten terug te vinden.		BZ - actie is afgerond[43] BHOS - actie is afgerond[44] VenJ - geen actie[45] BZK - actie is in uitvoering WenR - actie is in uitvoering OCW - actie is afgerond[46] Financiën - actie is in uitvoering Defensie - geen actie[47] IenM - actie is afgerond[48] EZ - actie is afgerond[49] SZW - actie is afgerond[50] VWS - actie is afgerond[51]

43 Alle rapporten worden gepubliceerd op www.rijksoverheid.nl.
44 Zie reactie BZ.
45 De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.
46 Begroting OCW 2014.
47 Dit is een actie voor het Ministerie van Financiën.
48 Evaluaties worden gepubliceerd op http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/evaluaties-van-beleid/evaluaties/evalueren-bij-infrastructuur-en-milieu.
49 Het Ministerie van EZ verwijst naar de toezegging.
50 Jaarverslag SZW 2013: Bijlage 3 Afgerond evaluatie- en overig onderzoek.
51 De begroting is conform de Rijksbegrotingsvoorschriften opgesteld.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgaven Ministerie van Economische Zaken (EZ) en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Toezicht bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit na de fusie (20 november 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
	De staatssecretaris van EZ kondigt aan dat zij samen met de minister van VWS een plan van aanpak gaat maken ter versterking van het toezicht door de NVWA.	Wij zien hier met belangstelling naar uit en wij vinden het positief dat de staatssecretaris aangeeft dat zij bij het ontwikkelen van dit plan van aanpak gebruik zal maken van de inhoud van ons rapport.	EZ - actie is afgerond[1] VWS - actie is afgerond[2]
Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Geef steun aan de plannen binnen de NVWA voor een analyse van de maatschappelijke risico's op de werkgebieden, de daarmee verbonden taken en de daarvoor benodigde menskracht.			EZ - actie is in uitvoering VWS - actie is in uitvoering
Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Zorg voor een duidelijke verantwoording tegenover de Tweede Kamer en burgers over welke risico's worden ingeperkt en welke niet.			EZ - actie is in uitvoering VWS - actie is in uitvoering
Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Maak het doen van onderzoek naar de effecten van de verschillende toezichtsmethoden op het naleefgedrag expliciet tot onderdeel van het takenpakket van de NVWA.	De staatssecretaris onderschrijft onze aanbeveling om onderzoek te doen naar de effecten van de verschillende toezichtsmethoden op het naleefgedrag van bedrijven.	Wij zijn geïnteresseerd in de wijze waarop zij hieraan invulling gaat geven en zullen dit volgen.	EZ - actie is gepland op basis van besluit[3] VWS - actie is gepland op basis van besluit[4]

[1] Het plan van aanpak dat op 19 december 2013 aan de Tweede Kamer is gezonden (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 835, nr. 93).

[2] Zie reactie EZ.

[3] Onderzoek naar de effecten van verschillende toezichtsmethoden is een van de actielijnen van het programma Verbeterplan NVWA waarmee uitvoering wordt gegeven aan het plan van aanpak. Een plan van aanpak voor de uitvoering hiervan is in voorbereiding.

[4] Zie reactie EZ.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Neem eventuele besluiten over de verdere ontwikkeling van het takenpakket en het budget van de NVWA in samenhang met de hiervoor genoemde analyse van risico's, taken en benodigde menskracht. Maak expliciet welke keuzes hierbij worden gemaakt inzake het afdekken van risico's en waarom. De onderbouwing van deze keuzes en de risico's die hieruit voortvloeien, moeten duidelijk aan Tweede Kamer en belanghebbenden worden gecommuniceerd. Daarbij moet ook inzicht worden geboden in de eenmalige kosten en structurele opbrengsten.	De staatssecretaris schrijft dat zij al begonnen is om invulling te geven aan onze aanbeveling om eventuele besluiten over de verdere ontwikkeling van het takenpakket en het budget van de NVWA, vergezeld te laten gaan van een analyse van de maatschappelijke risico's, de daarmee verbonden taken en de daarvoor benodigde menskracht.		**EZ** - actie is gepland op basis van besluit[5] **VWS** - actie is gepland op basis van besluit[6]

[5] De hierboven genoemde risicoanalyses vormen, naast de verder aanwezige informatie over gedrag en naleving, input voor de besluitvorming over het takenpakket. Dit is een versterking van de huidige praktijk voor waarbij besluitvorming over taken gebaseerd is op de af te dekken risico's.

[6] Zie reactie EZ.

Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Calculeer in de begroting op realistische wijze in dat incidenten op de werkterreinen van de NVWA steeds weer voorkomen (net zoals dat voor andere inspecties geldt) en een aanzienlijk beslag leggen op de beschikbare capaciteit.			**EZ** - actie is afgerond[7] **VWS** - actie is afgerond[8]

[7] In het Plan van aanpak NVWA is hiermee rekening gehouden in de vorm van een flexibele schil in beschikbare capaciteit voor incidenten.

[8] Zie reactie EZ.

Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Zorg voor een helder overzicht van het organisatiebudget, de taakstellingen en van het prijspeil waarin budget en taakstellingen zijn gesteld.		De staatssecretaris gaat niet in op onze aanbeveling. Wij moedigen de staatssecretaris aan om hierin alsnog te voorzien, bijvoorbeeld in de jaarlijkse begrotings- en verantwoordingsstukken. Dit zou het mogelijk maken om gedurende de looptijd van een taakstelling periodiek aan te geven waar men staat ten opzichte van de geplande realisatie en eventuele afwijkingen van de planning toe te lichten.	**EZ** - geen actie[9] **VWS** - geen actie[10]

[9] De bewindspersoon doet geen toezegging.

[10] Zie reactie EZ.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Geef gedurende de looptijd van een taakstelling periodiek aan waar men staat ten opzichte van de geplande realisatie en licht eventuele afwijkingen van de planning toe (monitor de 'business case').		Wij willen nogmaals het belang benadrukken van een goede monitoring van de realisatie van taakstellingen.	EZ - geen actie[11] VWS - geen actie[12]

[11] De bewindspersoon doet geen toezegging.

[12] Zie reactie EZ.

Aan de staatssecretaris van EZ en de minister van VWS Wij achten een analyse van de oorzaken van de overschrijdingen noodzakelijk, evenals onderbouwing van de verwachting dat hernieuwde maatregelen zullen werken.			EZ - geen actie[13] VWS - geen actie[14]

[13] De bewindspersoon doet geen toezegging.

[14] Zie reactie EZ.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Transparantie ziekenhuisuitgaven (28 oktober 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van VWS Komend najaar zal de minister van vws de Tweede Kamer nader informeren over het Programma Informatie-huishouding op Orde (PrIO). Wij moedigen de minister aan om hierbij ook de geconstateerde complexiteit in de financiering van de zorg te betrekken. Een duurzame informatie-huishouding in de zorg is hiermee immers rechtstreeks verbonden.	PrIO doet voorstellen ter zake van governance informatie-issues. Deze bieden ook mogelijkheden om reductie van onnodige complexiteit in informatievoorziening te agenderen en op te pakken.		VWS - actie is afgerond[1]

[1] Voorstellen ter zake van governance van informatie-issues zijn opgenomen in Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 620, nr. 93.

Aan de minister van VWS Dit voorjaar heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen over het belang van transparantie in de zorguitgaven en de rol die open data en open spending hierbij kunnen spelen. Neem de uitvoering van deze motie met voortvarendheid ter hand. Een centraal publiek toegankelijk platform waar de zorguitgaven 'real time' beschikbaar komen, biedt kansen om inzicht in en de beheersbaarheid van de uitgaven te versterken. Zo kan de wetenschap met een onderzoek een bijdrage leveren aan de effectiviteit van de zorg. Als daarbij ook nog de aansluiting wordt gezocht bij internationale coderingen van de zorgproducten, kunnen er vergelijkingen met andere landen worden gemaakt. Met het oog op het toenemende belang dat de zorg in de toekomst in financieel, maatschappelijk en politiek opzicht >>>	Op korte termijn wordt een reactie op de motie naar Tweede Kamer gestuurd, als onderdeel van brief over PrIO.		VWS - actie is afgerond[2]

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
vermoedelijk zal spelen, is een dergelijke investering in versterking en vernieuwing van de informatiehuishouding in de zorg zeker de moeite waard.			

[2] Reactie op de motie is opgenomen in Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 620, nr. 93. Voortgangsbrief Open data in het zorgdomein van 18 juli 2014 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 620, nr. 131).

Aan de minister van VWS Verzekeraars mogen alleen zorg uit het basispakket vergoeden als er sprake is van gepaste zorg. Dit criterium blijkt in de praktijk lastig te controleren en dat gebeurde tot voor kort ook vrijwel niet. Controle op gepast gebruik van zorg staat daarmee feitelijk nog in de kinderschoenen. Zorg dat de betrokken partijen (met ondersteuning van het Kwaliteitsinstituut) normen en richtlijnen voor gepaste zorg gaan ontwikkelen, dan wel bestaande normen en richtlijnen duidelijker gaan formuleren. Het is van belang dat hierbij zowel inhoudelijke experts (medisch specialisten maar ook de medisch adviseurs van zorgverzekeraars) als auditexperts (controllers, accountants) worden betrokken.	Het Kwaliteitsinstituut pakt (door) ontwikkeling van Richtlijnen en standaarden op, in overleg met veldpartijen. Op dit vlak zijn ook afspraken gemaakt in het akkoord met de medisch specialistische zorg 2014 t/m 2017.		**VWS** - actie is in uitvoering
Aan de minister van VWS Sinds 1996 staat het bevorderen van (inzicht in) kwaliteit van geleverde zorg op de beleidsagenda van de bewindspersonen van VWS. Dit voorjaar constateerden wij in ons rapport Indicatoren voor kwaliteit in de zorg dat de ontwikkeling van landelijke kwaliteitscriteria voor zorgaanbieders, verzekeraars, patiënten en toezichthouders nog niet voldoende houvast biedt. Er is in de afgelopen jaren progressie geboekt, maar van een structurele beschikbaarheid en benutting van (uitkomst)indicatoren is nog geen sprake. Dat bevordert niet de doelmatigheid van de zorguitgaven. >>>	Er wordt een beeld geschetst van het gebruik van kwaliteitsindicatoren in de praktijk en de afspraken met partijen in het bestuurlijk hoofdlijnen- akkoord 2012-2015 over vergroten van de transparantie.		**VWS** - actie is in uitvoering

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Het landelijk Kwaliteitsinstituut zou daarom hieraan een impuls moeten geven. Niet duidelijk is of binnen afzienbare tijd de kwaliteitsindicatoren voldoende stabiel zijn om een belangrijke rol te spelen in de contractering, verantwoording en controle van de uitgaven in de ziekenhuiszorg. Wij nodigen de minister uit daarover meer duidelijkheid te geven.			
Aan de minister van VWS Blijf zorgverzekeraars aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor de formele en materiële controles op declaraties. Het is daartoe van belang dat zorgverzekeraars (en ook patiënten) beter inzicht krijgen in de prestaties die in rekening worden gebracht. Wij bevelen de minister van VWS aan de voortgang van dit verbeterproces te bevorderen.	Er worden concrete stappen op dit terrein gezet, zodat het voor zowel zorgverzekeraars als patiënten vanaf 2014 mogelijk wordt inzicht te krijgen in de diagnose en zorgactiviteiten op de zorgdeclaratie.		VWS - actie is afgerond[3]

[3] In het traject kostenbewustzijn is met partijen gerealiseerd dat er meer en begrijpelijker informatie op de zorgnota's in de MSZ wordt weergegeven. Voor alle behandelingen die na 1 juni 2014 zijn gestart is dit gerealiseerd. Hier worden naast het DBCzorgproduct o.a. ook de diagnose en de uitgevoerde zorgactiviteiten weergegeven. Zie brief Stand van zaken van 2 juli 2014 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 29 689, nr. 534).

Aan de minister van VWS De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) dient toe te zien op een rechtmatige uitvoering van de Zorgverzekeringswet door de ziekenhuizen en verzekeraars. Als de NZa daarbij niet kan steunen op uitkomsten van interne controles of op de controles door externe accountants, is intensiever toezicht nodig. Zij dient daar voldoende capaciteit voor te hebben. Wij bevelen de minister aan dat te waarborgen.	Het toezicht op het stelsel is belegd bij de NZa die toezicht houdt op gedrag van partijen. Er is een plan van aanpak fraudebestrijding en er zijn extra middelen vrij gemaakt.		VWS - actie is in uitvoering[4]

[4] De NZa heeft wel eerder dit jaar al voor 2014 € 3,3 miljoen en vanaf 2015 structureel € 5,4 miljoen extra middelen gekregen voor de intensivering van het toezicht en de fraudebestrijding in de zorg. Daarmee is een deel van de aanbeveling al wel afgerond.